

9 KÄÄRMEKUUSI

Mattokuusi (laakakuusi)

Metsäkuusellamme on taipumus perimän muutoksiin. Kansan suussa monet erikoisuudet ovat saaneet aikojen saatossa myös erikoisia nimiä, jotka kuvaavat osuvasti kuusten ulkonäköä.

Perimätiedon mukaan tällä paikalla ei ole koskaan ollut varsinaista kuusen runkoa. Kyse on siten mattokuusesta, joka on haaroittunut heti juurenniskasta. Sen elämä on taistelua valosta sammaleen kanssa.

Polun läheisyydessä on parikin kuusta, joiden alaoksat ovat tuulen ja lumikuorman maahan painamina joutuneet sammaleen syleilyyn. Varsinaisia mattokuusia ne eivät kuitenkaan ole. Mattokuusia on rauhoitettu tapauskohtaisesti, esimerkiksi Muhoksella vuonna 2003.

Käärmekuusi

Maassa luikertelelevasta käärmekuusesta on muistitietoa lähes sadan vuoden takaa. Sieltä periytyy myös sen nimitys. Kuusta on yritetty siirtää ja sitä on myös vahingoitettu.

Kyläläiset ovat toivoneet ja esittäneet kuusen rauhoittamista, mutta esitykset ovat kilpistyneet byrokratian koukeroihin.

Metsä äänsi. Latvoissa suhisi tuuli.
Korkeiden kuusien välissä lensi raakkuva varis.
Metsän yli kuului jostakin kumea huuto.
Nainen säpsähti ja lisäsi vauhtiaan.
Hän tuli aukeamalle, jossa kasvoi käärmekuusi.
Siinä ei ollut runkoa.
Oksat nousivat suoraan maasta.
Se kasvoi laajalla alueella. Nainen kiersi sen.
Nainen katsoi taakseen.
Puiden välissä välkkyi vesi.
Se ei ollut lammen vesi. Se oli sininen vesi.
Sellainen kuin meressä.
Lokki kirkui ja toinen vastasi.
Nainen katsoi taivaalle.
Pilvet tummuivat ja ajoivat takaa toisiaan.

Ote Joni Skiftesvikin novellista Katve (novellikokoelmassa Puhalluskukkapoika ja taivaankorjaaja, 1983).

Metsä on mun perheeni
metsä on mun suuri sukuni
männyt ovat veljiäni ja suot on siskoja
Minä suojaan sukuni
varjelen vain perhettäni
nyt kun en päästä ketään tänne soita raivaamaan

Ote Jukka Takalon sanoittamasta kappaleesta Puunhalaajat (Aknestikin albumilla Aallonmurtaja, 1997).